לְאַבּוּד, (סט) מֻתָּר לִקְרוֹת אֵינוֹ יְהוּדִי, אַף עַל פִּי שֶׁוַּדַּאי יוֹדֵעַ שֶׁהָאֵינוֹ יְהוּדִי יָצִיל הַמָּמוֹן. (וּלְכַסּוֹת סְחוֹרָה אוֹ פֵּרוֹת אוֹ דָּבָר אַחֵר מִפְּנֵי הַגְּשָׁמִים, עַיֵּן לְקַמָּן סִימָן שלי״ח סָעִיף ז׳). וְכֵן מֻתָּר לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי (ע) כָּל הַמַּצִּיל אֵינוֹ מַפְסִיד, כְּמוֹ בְּדִלֵּקָה שֶׁהִתִּירוּ לוֹמַר כָּל הַמְכַבֶּה אֵינוֹ מַפְסִיד. (כג) (עא) [ס] וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר, שֶׁלֹּא הִתִּירוּ אֶלָּא בְּדִלֵּקָה דַּוְקָא. (וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן שלי״ד (סכ״ו)):

כ [ץ] יִשְׂרָאֵל שֶׁאָמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי לַעֲשׂוֹת לוֹ מְלָאכָה בְּשַׁבָּת, מֻתָּר לוֹ לֵהָנוֹת בָּהּ לָעָרֶב (עב) בְּכָל כג) שֶׁיִּעֲשׂוּ: **כא** [*] (עג) [ק] אָסוּר לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי (עד) בְּשַׁבָּת * הֵילֵךְ בָּשָׂר זֶה וּבַשֵּׁל אוֹתוֹ לְצָרְכְּךָ, וַאֲפִלּוּ אֵין מְזוֹנוֹתָיו עָלָיו. הַגָּהָה: אֲבָל מֻתָּר לוֹמַר לוֹ לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה לְעַצְמוֹ (הגהות מרדכי פרק (ה׳) [ד׳] (סי׳ תמנו) ורמב״ן פרשת בא אל פרעה (שמות י״ג טז)):

כב [ר] כָּל שְׁבוּת דְּרַבָּנָן מֻתָּר בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת לְצָרֶךְ מִצְוָה, כְּגוֹן לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁלְּהַדְלִיק לוֹ נֵר בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, [ת]או (עה) אִם הָיָה טָרוּד וְהֶצְרֵךְ לַעֲשׂוֹת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת*). הַגָּהָה: כָּל דָּבָר שֶׁאָסוּר לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי לַעֲשׂוֹתוֹ בְּשַׁבָּת, (עו) אָסוּר (כד) לְרַמֵּז לוֹ לַעֲשׂוֹתוֹ, אֲבָל מֻתָּר לְרַמֵּז לוֹ מְלָאכָה לַעֲשׂוֹת אַחַר שַׁבָּת (אור זרוע (מ״ע סי׳ פד)). אֲנָשִׁים יְהוּדִים הַמְבִיאִים תְּבוּאָה בְּשַׁבָּת לִישְׂרָאֵל שֶׁחַיָּבִים לָהֶם, וְהַיִּשְׂרָאֵל נוֹתֵן לוֹ מַפְתְּחוֹ לְאוֹצָרוֹ, וְהָאֵינוֹ יְהוּדִי נוֹתְנוֹ לְשָׁם וּמוֹדְדִים וּמוֹנִים, יֵשׁ בְּסִימָן שכ״ב (ס״ק) וְדִין לוֹמַר מַלֵּא לִי כְּלִי זֶה בְּסִימָן שכ״ג (סעיפים א״ב).

פ הֻרְשַׁב״א בִּתְשׁוּבוֹת (ח״א סי׳ תשפד) וְסֵמַ״ג (לאוין סה) וּתְרוּמָה (סי׳ רמו). צ הָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק (י׳) [ו׳] (ה״ח). ק הָרא״ש בְּפֶרֶק (י׳) [ו׳] דְּבָבָא מְצִיעָא (סי׳ ו). ר טוּר בְּסִימָן שמ״ב מֵהָא דְּצָרוּבִין ל״ב (ע״ב) וְהָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ו׳ מֵהִלְכוֹת עֲרוּבִין (ה״ט). ש שָׁם בְּשֵׁם רי״ו. ת שָׁם בְּרַמְבַּ״ם בְּשֵׁם ר״י. * (דִּין חֲלִיבַת הַבְּהֵמָה עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי בְּסִימָן ש״ה (ס״כ). דִּין אֲמִירָה לְאֵינוֹ יְהוּדִי בְּשַׁבָּל מַה בְּסִימָן (ש״ז) [ש״ו] (ס״ט), וְעוֹד לְקַמָּן בְּסִימָן שי״א (ס״ב) דִּין הַפֵּר נְדָרִים וְהָפֵר חֲרָמֵי הַקָּהָל בְּסִימָן שמ״א (ס״ג) וְדִינֵי פִּיס גְּרוֹלָה כְּנֶגֶד קְטַנָּה

בַּאֵר הֵיטֵב

יוֹסֵף (ד״ה לשאול) דְּלֵג מִשּׁוּם רְפוּאָה וְנָתַן מִכְשׁוֹל. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כח): **יט** (כב) וַיֵּשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר וְכוּ׳. הַמַּקֵּל לֹא הִפְסִיד. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כז): **כ** (כג) שֶׁיִּעֲשׂוּ. וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְהֵא דָּבָר שֶׁל פֵּרְהֶסְיָא, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב סִימָן שכ״ה סָעִיף י״ד וְסוֹף סִימָן תרס״ד: **כב** (כד) לְרַמֵּז. וְהוּא הַדִּין שֶׁאָסוּר לוֹמַר לוֹ דָּבָר שֶׁיָּבִין מִתּוֹךְ כְּךָ שֶׁיַּעֲשֶׂה מְלָאכָה. פְּסָקֵי רַבֶּנְ״ט סִימָן צ״ט. וְאִם כֵּן אָסוּר לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁיַּקְנֵחַ חֻטְמוֹ, כְּדֵי שֶׁיָּבִין שֶׁיִּסִּיר הַפֶּחָם שֶׁבָּרֹאשׁ הַנֵּר, דְּדַוְקָא לוֹמַר לוֹ דָּבָר שֶׁמְּבִין שֶׁיַּעֲשֶׂה אַחַר הַשַּׁבָּת מֻתָּר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סָעִיף ז׳, אֲבָל כְּשֶׁעוֹשֶׂה בְּשַׁבָּת אָסוּר, דְּהָא אֲפִלּוּ אֵינוֹ יְהוּדִי עֹשֶׂה מְלָאכָה בַּעֲצָמוֹ לְצָרְכּוֹ יִשְׂרָאֵל אָסוּר לֵהָנוֹת מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן שכ״ה (ס״ק), כָּל שֶׁכֵּן לְרַמֵּז לוֹ, דְּלֹא כְּהַב״ח (ס״ב). וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ סָעִיף י״ד (ס״ק יז) בְּשֵׁם ר״מ מִינְץ (סי׳ קטז), דְּהֶתֵּם אֵין אוֹמֵר שׁוּם צוּוִי לְאֵינוֹ יְהוּדִי, רַק שֶׁאוֹמֵר לוֹ שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְקָרוֹתוֹ. עַד כָּאן לְשׁוֹן מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לא). וְהַיְד אַהֲרֹן (הגה״ט) פָּסַק כְּהַב״ח, וְכָתַב דְּהָא הֶסֵּרַת הַפֶּחָם אֵינוֹ אֶלָּא אִסּוּרָא דְּרַבָּנָן אֲפִלּוּ לְיִשְׂרָאֵל עַצְמוֹ, אִם כֵּן מַה מֻּתָּר לְרַמֵּז לְאֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁיָּסִיר הַפֶּחָם, כְּגוֹן שֶׁיֹּאמַר לוֹ שֶׁיְּקַנֵּחַ חֻטְמוֹ, וּבָזֶה יָבִין וְיָסִיר הַפֶּחָם. וְכֵן כָּתַב הַ[שְּׁיָרֵי] כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה״ט סק״ב), שֶׁרַבּוֹ מַהֲרִי״מ ט״ט לְפָעָמִים הָיָה צָרִיךְ לִרְאוֹת אִיזֶה דָּבָר בַּסַּפָּר, וְהַנֵּר

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בְּסָעִיף ה׳ אִם יֵשׁ בָּזֶה הֶפְסֵד גָּדוֹל: **(סט) מֻתָּר לִקְרוֹת וְכוּ׳ וְכֵן מֻתָּר.** דְּמִתּוֹךְ (עז) שֶׁאָדָם בָּהוּל עַל מְמוֹנוֹ, אִי לֹא שָׁרִית לֵהּ אֲפִלּוּ בְּאָפָנִים אֵלּוּ, אָתֵי לְהַצִּיל בְּעַצְמוֹ וְלַעֲשׂוֹת מְלָאכָה דְּאוֹרַיְתָא: **(ע) כָּל הַמַּצִּיל וְכוּ׳.** וְלוֹמַר לוֹ (עמ) בִּלְשׁוֹן נוֹכְרִי אִם תַּצִּיל לֹא תַּפְסִיד, אָסוּר [אֲלִיָּה רַבָּה (ס״ק מג) שֶׁהֲבִיא זֶה מִשְּׁלְטֵי גִּבּוֹרִים (מה. אות ד), וְכֵן מִשְׁמַע בְּיוֹרֶה דֵּעָה רכ״א סָעִיף ח׳]: **(עא) וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר וְכוּ׳.** וְהַמַּקֵּל (עמ) לֹא הִפְסִיד, וְכֵן סָתַם הַמְחַבֵּר לְקַמָּן בְּסִימָן שלי״ד סָעִיף כ״ו. (פ) וְלִקְרוֹת לְאֵינוֹ יְהוּדִי לְהַרְאוֹת לוֹ וְלֹא לוֹמַר לוֹ, לְכָלֵי עַלְמָא שָׁרִי: **כ (עב) בְּכָל שֶׁיַּעֲשׂוּ.** וְלֹא קָדָם, (פמ) כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבוֹא לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בְּשַׁבָּת. וְאִם הָיָה בְּפֵרְהֶסְיָא, שֶׁיְּדָעוּ בּוֹ רַבִּים שֶׁנַּעֲשָׂה בְּשִׁבְיל יִשְׂרָאֵל, אָסוּר לְעוֹלָם, אֲפִלּוּ עָשָׂה הָאֵינוֹ יְהוּדִי מַעֲצְמוֹ בְּשִׁבְילוֹ [מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כח) בְּשֵׁם הַרַמְבַּ״ם (פ״ו ה״ב)], וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן שכ״ה סָעִיף י״ד, וְעַיֵּן שָׁם מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ דַּעַת הַטַּ״ז (ס״ק יג) בְּשֵׁם הָרַ״ן (סד: ד״ה מתני׳) בְּעִנְיָן זֶה: **כא** (עג) **אָסוּר לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי וְכוּ׳.** דְּכֵיוָן שֶׁאוֹתוֹ דָּבָר שֶׁאוֹמֵר לְאֵינוֹ יְהוּדִי לַעֲשׂוֹת בְּשִׁבְיל עַצְמוֹ הוּא אֵינוֹ יָכוֹל בְּעַצְמוֹ לַעֲשׂוֹת, הוּא בְּכְלַל אֲמִירָה לְאֵינוֹ יְהוּדִי שְׁבוּת, וְאָסוּר (פג) אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ מִתְנַהֵג הַיִּשְׂרָאֵל כְּלָל בְּמְלָאכָה זוֹ, וְאַף עַל פִּי כֵן מֻתָּר לוֹמַר לוֹ לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה לְעַצְמוֹ, כְּגוֹן שֶׁיֹּאמַר לוֹ קַח בָּשָׂר וּבַשֵּׁל אוֹתוֹ לְצָרְכְּךָ וּכְהָאי גַּוְנָא, (פד) דְּכֵיוָן שֶׁלֹּא הָיָה הַדָּבָר מֵעוֹלָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּלָל, וְהָאֵינוֹ יְהוּדִי עוֹשֶׂה אוֹתָהּ גַּם כֵּן רַק בִּשְׁבִיל עַצְמוֹ, לֹא גָּזְרוּ עָלָיו אִסּוּר דַּאֲמִירָה לְאֵינוֹ יְהוּדִי: **(עד) בְּשַׁבָּת.** עַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק מז) שֶׁהוֹכִיחַ מִתּוֹסָפוֹת (ב״מ צ. ד״ה חסום) וְהָרא״ש (שם פ״ז סי׳ ו), דְּאַף בְּעֶרֶב שַׁבָּת אָסוּר לִתֵּן לְאֵינוֹ יְהוּדִי וְלוֹמַר לוֹ שֶׁיְּבַשֵּׁל בְּשַׁבָּת לְעַצְמוֹ: **כב** (עה) **אִם הָיָה טָרוּד.** עַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן שמ״ב בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ה): (עו) **אָסוּר לְרַמֵּז וְכוּ׳.** דְּגַם זֶה הוּא בִּכְלַל אֲמִירָה לְאֵינוֹ יְהוּדִי, כֵּיוָן שֶׁעַל יְדֵי רְמִיזָתוֹ עוֹשֶׂה בְּשַׁבָּת. (פה) וְהוּא הַדִּין שֶׁאָסוּר לוֹמַר לוֹ בְּשַׁבָּת אֵיזֶה דָּבָר שֶׁיָּבִין מִתּוֹךְ כְּךָ שֶׁיַּעֲשֶׂה מְלָאכָה, (פו) וְעַל כֵּן אָסוּר לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁיְּקַנֵּחַ חֻטְמוֹ, כְּדֵי שֶׁיָּבִין שֶׁיְּסִיר הַפֶּחָם שֶׁבָּרֹאשׁ הַנֵּר, כְּגוֹן שֶׁאוֹמֵר הָרְמִיזָה לְאֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁלֹּא בִּלְשׁוֹן צִוּוּי, כְּגוֹן שֶׁאוֹמֵר מַאִיר יָפֶה, אוֹ אֵינִי יָכוֹל לִקְרוֹת לְאוֹר הַנֵּר הַזֶּה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ פֶּחָם, וְשׁוֹמֵעַ הָאֵינוֹ יְהוּדִי וּמְתַקְּנוֹ, שָׁרִי, דְּאֵין זֶה בִּכְלַל אֲמִירָה, וְאֵין לֶאֱסֹר מִטַּעַם שֶׁנֶּהֱנֶה מִמְּלָאכָה שֶׁעָשָׂה

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי, וְכָתַב שֶׁאָסַר אֶת הַמַּהֲגָב, וְגַם נָשָׂא וְנָתַן עִם הַפְּרִי חֹדֶשׁ בְּעַצְמוֹ פָּנִים אֶל פָּנִים, וְלֹא מְצָא מַעֲנֶה. וְעַיֵּן בְּשַׁאֲלַת יַעְבֵּ״ץ (ח״ב) סִימָן ק״מ שֶׁהִתִּיר לְפִקְּחוֹת אַגְּרֶת חְתוּמָה, וְכֵן קִבֵּל מֵאֲבִיו הַגָּאוֹן ז״ל. וְכֵן כָּתַב בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק לב) לְהַתִּיר, וְכָתַב דְּמַהֲרַ״ל מַתִּיר בְּהֶלְכוֹת יוֹם טוֹב אֲפִלּוּ עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל, עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן בְּהַר הַכַּרְמֶל סִימָן (צ׳) [ט׳], וּלְדִינָא פּוֹסֵק חֲזִי מַה עֹמֶא דָּבַר, עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי מֻתָּרִין וּלְיִשְׂרָאֵל אָסוּר, וּמִכָּל שֶׁכֵּן אִם הוּא חוֹתֵם שֵׁיֵּשׁ עָלָיו אוֹתִיּוֹת בִּכְתָב אַשּׁוּרִית: **כא [בשו״ע] אָסוּר לוֹמַר כו׳.** וְעַיֵּן בְּשוּ״ת בַּ״ח הַחֲדָשׁוֹת סִימָן ב׳ בְּרוֹפְאִים הַהוֹלְכִים לְחוֹלֶה אֵינוֹ יְהוּדִי, אִם אֵינוֹ עוֹשֶׂה בְּיָד לַעֲשׂוֹת פִּיקָטִירִין בְּאֶצְבְּעוֹ אוֹ לְסוֹךְ וְכַיּוֹצֵא, רַק מְצַוֶּה לַעֲשׂוֹת לְעַצְמוֹ שָׁם וּמִרְקַחַת אוֹ סַעֲלָא, מֻתָּר, אַף דְּוַדַּאי אִם מְצַוֶּה לַעֲשׂוֹת בְּשֻׁלּוֹ, אֲבָל אִם הַיִּשְׂרָאֵל צָרִיךְ לְתֵן לוֹ, יִמְכֹּר לוֹ קֹדֶם שַׁבָּת בְּמְכִירָה גְּמוּרָה הַשָּׁמָן כו׳, וְאַחַר כָּךְ יַצֶּוֶּה לַעֲשׂוֹת לְעַצְמוֹ אוֹ עַל יְדֵי עַבְדּוֹ, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּקֶנְטְרֵס אַחֲרוֹן שָׁם (סי׳ ב), שֶׁכָּתַב כֵּן בְּשֵׁם הָרִיטְבָ״א (ב״מ צ. ד״ה איבעיא) בְּשֵׁם הָרַמְבַּ״ן (שם ד״ה הא דבעינן):

בֵּאוּר הַלָּכָה

כא * הֵילֵךְ בָּשָׂר זֶה וְכוּ׳. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ק עג) דְּכֵיוָן שֶׁאוֹתוֹ דָּבָר וְכוּ׳. **וּמֻתָּר לִתֵּן לְאֵינוֹ יְהוּדִי נִבְלָה בְּהוֹל לְכַשֵּׁל וְלֶאֱכֹל,** דְּהָתָם לֹא שַׁיָּךְ טַעַם זֶה, דְּהָא מֻתָּר גַּם בְּצַעְמוֹ לִתֵּן לְכֶלֶב שֶׁל אֵינוֹ יְהוּדִי [תּוֹסָפוֹת בָּבָא מְצִיעָא (צ. ד״ה חסום), וְכֵן מִפִּיק הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כט) [וְאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק מז)]. **וְעַיֵּן בְּפִרְי מִגְדִּים** (א״א ס״ק כט) **דְּאָסוּר לִתֵּן לְאֵינוֹ יְהוּדִי בָּשָׂר וְחָלָב בְּהוֹל וְלוֹמַר לוֹ בַּשֵּׁל לְךָ,** כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְבַשְּׁלָם יַחַד בְּעַצְמוֹ, הוּא בִּכְלַל אֲמִירָה לְאֵינוֹ יְהוּדִי שְׁבוּת [וְהוּא פְּשׁוּט, עַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רצ״ז (הטעיר) סָעִיף ד׳ בְּמַסְקָנַת הַשַּׁ״ךְ שָׁם (סק״ד), וְכֵן כָּתַב הַגְּרִ״א שָׁם], **וְעַיֵּן שָׁם עוֹד שֶׁמְּצַדֵּד דְּהוּא הַדִּין דְּאָסוּר לִתֵּן לוֹ בָּשָׂר שֶׁיְּבַשֵּׁל בִּכְלֵי חוֹלֶבֶת בַּת יוֹמָהּ [וְלֹא יָצִיר דִּינוֹ, רַק אִם מְצַוֶּה שֶׁיְּבַשֵּׁל בִּכְלֵי זֶה דַּוְקָא,** דְּאִי לָאו הָכִי אֵינוֹ יְהוּדִי כִּי קָעֲבִיד אַדַּעְתָּא דְּנַפְשֵׁהּ קָעֲבִיד]:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

יט (עז) רַשַּׁ״י כְּתֻבוֹת ע׳ עַמּוּד ב׳ (ד״ה בדליקה): **(עמ) וּמַה שֶּׁכָּתַב הָאֵלִיָּה רַבָּה** (ס״ק מג) **דְּבִדְלֵקָה מֻתָּר לוֹמַר אִם תִּכְבֶּה בִּלְשׁוֹן נוֹכְרִי, לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי הֲלֹא הַגְּמָרָא** בְּכְתֻבוֹת ע׳ עַמּוּד ב׳ **מַשְׁוֶה דִּין דְּלֵקָה וְנֵר בְּהַדֵּי הֲדָדֵי, וּבְנֵר מְבֹאָר בְּיוֹרֶה דֵּעָה** (סי׳ רכא ס״ח) **דְּאָסוּר בִּלְשׁוֹן נוֹכְרִי,** עַיֵּן שָׁם: **(עמ)** לְבוּשׁ וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כח) וְאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק מג) כו) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(פ)** עוֹלַת שַׁבָּת (ס״ק כה) וְאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק מג) **כ (פא)** הַגְּרִ״א: **כא (פב)** תּוֹסָפוֹת בָּבָא מְצִיעָא צ׳ (ע״א) דִּבּוּר הַמַּתְחִיל חֲסֹם: **(פג)** מַסְקָנַת הַשַּׁ״ךְ בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רצ״ז סָעִיף קָטָן ד׳ בְּכַמָּה רְאָיוֹת, עַיֵּן שָׁם, וְכֵן כָּתַב הַגְּרִ״א בְּסִימָן זֶה, וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כט) נִדְחַק רַק לְסִבְרַת הַגְּדוֹלָה (הגה״ט סק״ב) **בְּשֵׁם מַהֲרִי״מ ט״ט:**

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah